13957 ـ ئىنسانلارنىڭ پەيغەمبەرلەرگە مۇھتاجلىقى

سۇئال

كىشىلەر نېمىشقا پەيغەمبەرلەرگە مۇھتاج بولىدۇ ؟

تەپسىلى جاۋاپ

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن .

پەيغەمبەرلەر بولسا ئاللاھنىڭ بەندىلىرىگە ئەۋەتكەن ئەلچىلىرى بولۇپ ، ئۇلار ئۇنىڭ بۇيرۇقلىرىنى يەتكۈزىدۇ . ھەمدە ئۇلارغا ئاللاھ ۋەدە قىلغان نېئىمەتلەر بىلەن خۇش ـ خەۋەر بېرىدۇ ، ناۋادا ئۇلار ئۇنىڭ بۇيرۇقلىرىغا ئىتائەت قىلغان بولسا . ھەمدە ئۇلارنى دائىملىق ئازاپتىن ئاگاھلاندۇرىدۇ ، ناۋادا ئۇلار ئۇنىڭ توسۇقلىرىغا قارشى چىققان بولسا . ئۇلار ئۇلارغائىلگىركى مىللەتلەرنىڭ ھېكايىلىرىنى ، ئۇلارنىڭ پەرۋەردىگارىنىڭ بۇيرۇقلىرىغا بويسۇنغانلىقى ئۈچۈن ئۇلارغا كەلگەن ئازاپ ۋە ئىنتىقاملارنى سۆزلەپ بېرىدۇ .

بۇ ئىلاھى بۇيرۇقلار ۋە چەكلىمىلەرنى نوقۇل پېكىر يۈرگۈزۈش ئارقىلىق بىلگىلى بولمايدۇ . شۇڭلاشقا ئاللاھ ئىنسانلارنى ھۆرمەتلەش ، ئۇلارنىڭ مەنپەتىنى قوغداش يۈزىسىدىن قانۇنلارنى بېكىتتى ، بۇيرۇق ۋە توسۇقلارنى بەردى . چۈنكى ، كىشىلەر ئۆزلىرىنىڭ كۆڭۈل خاھىشىغا ئەگىشىدۇ . شۇنىڭ بىلەن چەكلىمىلەردىن ئۆتۈپ كېتىدۇ ، كىشىلەرگە زوراۋانلىق قىلىدۇ ھەمدە ئۇلارنى ھەق ـ ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلىدۇ . شۇڭا ئاللاھ ئۆزىنىڭ دانالىقى ۋە ھېكمىتى بىلەن ئۇلارنى ئاللاھنىڭ بۇيرۇقلىرىنى ئەسلىتىدىغان ، ئۇلارنى گۇناھقا چۈشمەسلىككە ئاگاھلاندۇرىدىغان ، ئۇلارغا ۋەز ـ نەسىھەت قىلىدىغان ھەمدە ئۇلارغا ئىلگىرى ئۆتكەن كىشىلەرنىڭ ھېكايىلىرىنى سۆزلەپ بېرىشكە ئۇزۇلدۇرمەي ئۇلارغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىپ تۇردى . چۈنكى كىشىلەر ئاجايىپ خەۋەرلەرنى ئاڭلىغاندا ، ئۇلارنى ھوشيار قىلىدۇ ـ دە ، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار چۈشىنىدۇ ، بىلىمى ئاشىدۇ ۋە توغرا چۈشىنىدۇ ، چۈنكى قانچە كۆپ ئاڭلىغانسىرى ئوي ـ پىكىرلەر شۇنچە كۆپ بولىدۇ . ئوي ـ پىكىرلەر قانچە كۆپ بولسا ، ئۇلار شۇنچە كۆپ پېكىر يۈرگۈزىدۇ . ئۇلار قانچە پېكىر يۈرگۈزسە ، ئۇلارنىڭ بىلىدىغىنى شۇنچە كۆپ بولىدۇ . ھەمدە ئۇلارنىڭ بىلىدىغىنى قانچە كۆپ بولسا ، ئۇلارنىڭ قىلىدىغىنى شۇنچە كۆپ بولىدۇ . شۇڭا بۇ ھەقىقەتنى چۈشەندۈرۈش ئۈچۈن ، ئەلچىلەرنى ئەۋەتىشتىن باشقا يول يوق .

[ئەلى بىن مۇھەممەد مەۋدۇدنىڭ ئەئبلام نۇبۇۋۋەتە دىن ئىلىندى .]

ئىسلام پېشۋاسى ئىبنۇ تەيمىيە(ئاللاھ ئۇنىڭغا رەھىم ـ شەپقەت قىلسۇن) –ئەھمەد بىن ئابدۇلھەلىيم بىن ئابدۇسسەلام ئىبنۇ تەيمىيە دەپ تونۇلغان . ئۇ ھىجرىينىڭ 61-يىلى تۇغۇلۇپ ، 728-يىلى ۋاپات بولغان . ئۇ ئەڭ كاتتا ئىسلام ئالىملىرىنىڭ بىرى بولۇپ ، نۇرغۇن قىممەتلىك كىتابلارنى يازغان . ئۇ مۇنداق دېگەن :" ئەلچىلىك بولسا ئىنسانلارنىڭ دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ئەڭ

ياخشى نەرسىگە يىتەكلىنىشى ئۇچۇن زۇرۇر . بىر ئادەم بۇ ئەلچىلىككە ئەگەشمىسە ، ئاخىرەتتە ئۆزىگە پايدىلىق نەرسىگە يىتەكلىنەلمەيدۇ . ۋە شۇنىڭدەك ، بۇ دۇنيادىمۇ ھەم ئۆزىگە پايدىلىق نەرسىگە يىتەكلىنەلمەيدۇ . ئىنسان شەرئىتكە مۇھتاج . چۇنكى ئۇ ئۆزىگە پايدا ئىلىپ كىلىدىغان ۋە ئۇنىڭغا زىيان يەتكۈزىدىغان نەرسىدىن ساقلايدىغان ئىككى ھەركەتنى قىلىدۇ . بۇ شەرئىەت ئاللاھنىڭ زىمىنىدىكى نۇرى ، بەندىلىرى ئارىسىدىكى ئادىللىقى ، ھەمدە ئۇنىڭغا كىرىۋالغۇچى ھەرقانداق كىشى بىخەتەر بولىدىغان پاناھگاھ .

شەرئىەت دىگەنلىك پايدا بىلەن زىيانىنى ھىسسىي جەھەتتىن ئايرىش ئەمەس ، چۇنكى ھايۋانلارمۇ ئۇنى قىلالايدۇ . ئىشەك بىلەن تۆگە ئارپا بىلەن توپىنى پەرىقلەندۇرەلەيدۇ . بەلكى ئۇ ئىنسانغا دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە پايدا يەتكۈزىدىغان ئىش-ھەركەت بىلەن ئۇنىڭغا دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە زىيان يەتكۈزىدىغان ھەركەتلەرنى ئايرىش . مەسىلەن ، ئىمان ، تەۋھىد ، چىدامچانلىق ، ئادىل بولۇش ، توغرا قىلىقلىق بولۇش ، ياخشىلىق قىلىش ، ئىشەنچىلىك بولۇش ، ئىپپەتلىك بولۇش ، بىلىش ، ياخشىلىققا بۇيرۇش ، يامان ئىشتىن توسۇش ، تۇغقاندارچىلىق مۇناسىۋەتنى ساقلاش ، ئاتا-ئانىنى ھۆرمەتلەش ، قوشنىلارغا ياخشى مۇئامىلىدە بولۇش ، كىشىلەرنىڭ ھەق-ھوقۇقىنى تونۇش ، ئىشلارنى ساپ ئاللاھ ئۈچۇن قىلىش ، ئۇنىڭغا ئىشەنچىسىنى قويۇش ، ئۇنىڭدىن ياردەم سوراش ، ئۇنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشىنى قوبۇل قىلىش ، ئۇنىڭ خاھىشىغا بويسۇنۇش ، ئۇنىڭغا ئىشىنىش ، ئۇنىڭ ئەلچىلىرى بىزگە ئېيتقان بارلىق خەۋەرلەرگە ئىشىنىش ، ۋە باشقا دۇنيا ۋە ئاخىرەتتە ئىنسانغا نەپ ئەكىلىدىغان ئىش-ھەركەتلەر . ئەگەر ئەلچىلىك بولمىغان بولسا ، بىزلەرنىڭ كاللىمىز بۇ ھاياتتىكى پايدا بىلەن زىيانىنى تەپسىلي ئايرىشقا كۈچى يەتمىگەن بولاتتى . ئاللاھ بەندىلىرىگە ئاتا قىلغان ئەڭ كاتتا نېئېمەتلەرنىڭ بىرى بولسا ئۇلارغا ئەلچىلەرنى ئەۋەتىشى ، كىتاپلارنى چۈشۈرۈشى ، ۋە ئۇلارغا توغرا يولنى كۆرسىتىشى بولۇپ ، ناۋادا ئۇ بولمىغان بولسا ئۇلار ھايۋانلارنىڭ ئورنىغا چۈشۈپ قالغان ، ھەتتا ئۇنىڭدىنمۇ ناچار ھالغا قالغان بولاتتى . شۈكۈ كىمكى ئاللاھنىڭ ئەلچىلىكىنى قوبۇل قىلسا ، ئۇنىڭغا چىڭ ئىسىلسا ، ئۇ ئىنسانلارنىڭ ئەڭ ياخشىسى . ۋە كىمكى ئۇنى رەت قىلسا ۋە ئۇنىڭغا سەل قارىسا ، ئۇ ئىنسانلارنىڭ ئەڭ ناچىرى . ھەتتا ئىت، چوشقىلاردىنمۇ ناچار بولۇپ ، رەزىللەرنىڭ رەزىلى .

دۇنيا خەلقى پەقەت ئۇلارنىڭ ئارىسىغا تارالغان ئەلچىلىكنىڭ ئىزلىرى بىلەنلا مەۋجۇت بولۇپ تۇرالايدۇ . ئەگەر ئەلچىلەرنىڭ بۇ ئىزلىرى زىمىن يۈزىدىن ئۆچۈرۈتىلسە ، ئۇلارنىڭ تەلىماتى يوقىتىلسە ، ئۇ چاغدا ئاللاھ ئۈستۈنكى ۋە ئاستىنقى دۇنيانى ۋەيران قىلىدۇ ھەمدە قىيامەت باشلىنىدۇ .

يەرشارى كىشىلىرىنىڭ ئەلچىلەرگە بولغان ئېھتىياجى ئۇلارنىڭ قۇياش ، ئاي ، شامال ، ۋە يامغۇرغا بولغان ئېھتىياجىغا ، بىر ئادەمنى ھاياتلىقىغا بولغان ئېھتىياجىغا ، ياكى كۆزنىڭ يورۇقلۇققا بولغان ئېھتىياجىغا ، ياكى بەدەننىڭ يىمەك-ئىچمەككە بولغان ئېھتىياجىغا ئوخشىمايدۇ . بەلكى ئۇنىڭدىن چوڭ ۋە ھەرقانداق سىز ئويلىيالايدىغان ۋە پەرەز قىلالايدىغان ئېھتىياجدىن چوڭ . ئەلچىلەر بولسا(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇلارغا بولسۇن) ئۇنىڭ بۇيرۇقلىرى ۋە توسۇقلىرىنى يەتكۈزىدىغان ئاللاھ بىلەن ئۇنىڭ مەخلۇقاتلىرى ئوتتۇرىسىدىكى ۋاستىلەر .ئۇلار ئۇنىڭ بىلەن بەندىلىرى ئوتتۇرىسىدىكى ئالاقىچىلار . ئۇلارنىڭ ئەڭ كاتتىسى ۋە ئاخىرقىسى ، ئاللاھنىڭ ھوزۇرىدا ئەڭ ھۆرمەتلىكى بولسا مۇھەممەد (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا ۋە ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە بولسۇن) . ئاللاھ ئۇنى دۇنيالارغا رەھىم-شەپقەت سۈپىتىدە ، ئاللاھقا يېقىنلىشىشنى خالايدىغانلارغا يىتەكچى ،

بارلىق كىشىلەرگە بانا قويماسلىق ئۈچۈن ئىزپات قىلىپ ئەۋەتتى . ئاللاھ كىشىلەرنى ئۇنىڭغا بويسۇنۇشقا ، ئۇنى سۆيۈشكە ، ھۆرمەتلەشكە ، ئۇنى ھىمايە قىلىشقا ۋە ئۇنىڭ ھەق-ھوقۇقىنى ئادا قىلىشقا بۇيرىدى . ئاللاھ بارلىق ئەلچىلەر ۋە پەيغەمبەرلەردىن ئۇنىڭغا ئىشىنىشكە ۋە ئەگىشىشكە ئەھدە ئالدى . ھەمدە ئۇلارنى ئۇلارغا ئەگەشكەن مۇئىمىنلەردىنمۇ ئوخشاش ئەھدىنى ئىلىشقا بۇيرىدى . ئاللاھ ئۇنى قىيامەتتىن بۇرۇن خۇش-خەۋەر ئىلىپ كەلگۈچى ، ئاگاھلاندۇرغۇچى ، كىشىلەرنى ئاللاھ تەرەپكە ئۇنىڭ ئىزنى بىلەن چاقىرغۇچى ۋە نۇرلۇق چىراق قىلىپ ئەۋەتتى . ئاللاھ ئۇنىڭ بىلەن ئەلچىلەرنىڭ سېپىنى ئاخىرلاشتۇردى ، ئازغۇنلۇقتىن توغرىغا يىتەكلىدى ، ئۇئارقىلىق نادانلىقتىن بىلىم-مەرپەتكە يىتەكلىدى ، ئۇنىڭ ئەلچىلىكى بىلەن قارغۇ كۆزلەرنى ، پاڭ قۇلاقلارنى، قاتقان يۈرەكلەرنى ئاچتى. ئۇنىڭ ئەلچىلىكى بىلەن قاراڭغۇلاشقان بۇدۇنيانى يورۇتتى ، چىچىلىپ كەتكەن كىشىلەرنى بىر يەرگە يىغدى . ئىنسانلارنىڭ ئەگرى يولىنى تۈزلەپ بەردى ھەمدە ئۇلارغا توغرا يولنى كۆرسەتتى . ئۇنىڭ كۆكسى-قارنىنى كەڭ قىلدى ھەمدە يۈكىنى ئىلىۋەتتى ، ئۇنىڭ ئابرويىنى كۆتۈردى . ئۇنىڭ بۇيرىقىغا قارشى چىققان كىشىلەرگە خارلىق ، رەسۋالىقنى مۇيتىلا قىلدى . ئۇنى (ئاللاھنىڭ تەرىپىشى ۋە ئامانلىق ئۇلارغا بولسۇن) ئەلچىلەر بىر مەزگىل ئۈزۈلۈپ قالغان ، كىتاپلار يوقالغان ، سۆزلەر بۇرمىلانغان ، قانۇنلار ئۆزگەرتىگەن ، بارلىق كىشىلەر ئۆزىنىڭ ناتوغرا پىكىرلىرىگە تايانغان ، ئاللاھقا ۋە ئۇنىڭ بەندىلىرى ئارىسىدا ئۆزلىرىنىڭ بۇزۇق ئىددىيەلىرى ۋە كۆڭۈل خاھىشلىرى بىلەن ھۆكۈم قىلىۋاتقان بىر پەيتتە ئەۋەتتى . ئۇ ئارقىلىق ئاللاھ ئىنسانلارنى توغرىغا يىتەكلىدى ھەمدە ئۇنىڭغا يىقىنلىشىشنىڭ تۈرلۈك يوللىرىنى ئوچۇقلاپ بەردى . ئۇ ئارقىلىق ، كىشىلەرنى قاراڭغۇلۇقتىن يورۇقلۇققا چىقاردى . ئۇ ئارقىلىق ئۇتۇق قازانغۇچى كىشىلەر بىلەن بەدئەخلاق كىشىلەرنى پەرقلەندۈرۈپ بەردى . شۇڭا كىمكى ئۇنىڭ يىتەكلىشىگە ئەگەشسە ، توغرىغا يىتەكلىنىدۇ . كىمكى ئۇنىڭ يولىدىن تىيىپ كەتسە ،ئازىدۇ ۋە قىيىپ كىتىدۇ . ئاللاھ ئۇنى ۋە بارلىق ئەلچىلەر ۋە پەيغەمبەرنى تەرىپلىسۇن ۋە ئامان قىلسۇن .

[ئىسلام پېشۋاسى ئىبنۇ تەيمىيەنىڭ (ئاللاھ ئۇ كىشىگە رەھىم-شەپقەت قىلسۇن) ئەلچىلىككە ئىسىلشىنىڭ ۋاجىپلىقى ھەققىدە ئاساسى پىرىنسىپ 19-ج ، 99-102 ب، فەتۋالار توپلىمى دىن ئىلىندى ؛ ھەمدە لەۋامىئې ئەنۋار ئەلبەھىيە 2-ج ، 216، 236 ب گە قاراڭ .]

بىز ئىنسانىنىڭ ئەلچىلەرگە بولغان ئېھتىياجىنى تۆۋەندىكىچە يىغىنچاقلايمىز :

1- ئىنسان بىقىندى مەخلۇق (يارىتىلغۇچى) ، شۇڭا ئۇ ياراتقۇچىسىنى تونۇشى ، ئۇنىڭدىن نېمىنى كۈتىدىغىنىنى بىلىشى ، ۋە نېمىشقا يارىتىلغانلىقىنى بىلىشى كېرەك . ئىنسان بۇنى ئۆزىگە تايىنىپ بىلەلمەيدۇ . ئۇ پەقەت پەيغەمبەرلەر ۋە ئەلچىلەرنى بىلىش ۋە ئۇلار ئىلىپ كەلگەن توغرا يول ۋە نۇر ئارقىلىقلا ، ئۇنى بىلىشكە يول تاپالايدۇ .

2- ئىنسان تەن ۋە روھتىن تۈزۈلگەن . ئۇنىڭ تېنى يىمەك-ئىچمەك ئارقىلىق ئوزىيۇقلىنىدۇ . بىراق ئۇنىڭ روھىنىڭ ئوزۇقى بولسا ياراتقۇچىسى تەرىپىدىن چۈشەندۈرۈلگەن نەرسە ، يەنى توغرا دىن ، ۋە توغرا ئىش-ھەرىكەت . پەيغەمبەرلەر ۋە ئەلچىلەرتوغرا دىننى ئىلىپ كەلدى ۋە ئۇلارغا توغرا ئىش-ھەرىكەتلەرنى ئۆگەتتى .

3- ئىنسان ئۆز تەبىئىتى بىلەن دىندار بولۇپ ، ئۇنىڭ ئەگىشىدىغان بىر دىنى بولۇشى كېرەك . ھەمدە بۇ دىن توغرا بولۇشى كېرەك . توغرا دىنغا پەقەت پەيغەمبەرلەر ۋە ئەلچىلەرگە ئىشىنىش ۋە ئۇلار ئىلىپ كەلگەن نەرسىگە ئىشىنىش ئارقىلىقلا يول

تاپقىلى بولىدۇ .

4- ئىنسان بۇدۇنيادا ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئىرشتۈرىدىغان ، ئاخىرەتتە بولسا ئۇنىڭ جەننىتىگە ۋە نىئېمىتىگە ئىرشتۈرىدىغان بىر يولغا مۇھتاج بولىدۇ . ھەمدە پەيغەمبەرلەر ۋە ئەلچىلەردىن باشقا ھېچكىم بۇ يوللارنى كۆرسىتىپ بېرەلمەيدۇ ۋە ئۇنىڭغا باشلىيالمايدۇ .

5- ئىنسان ئۆز تەبىئىتى بىلەن ئاجىز ھەمدە ئۇنى كۈتۈپ ياتقان نۇرغۇن دۈشمەنلەر بار . مەسىلەن ، شەيتا ئۇنى ئازدۇرۇشنى ئويلايدۇ ، ئەسكى دوستلار ئۇنىڭغا رەزىل قىلمىشلارنى چىرايلىق كۆرسىتىدۇ . ھەمدە كۆڭۈل يامان قىلمىشلارغا مايىل . شۇڭلاشقا ئۇ دۈشمەنلىرىنىڭ سۈيقەستلىرىدىن ئۇنى قوغدايدىغان بىر نەرسىگە مۇھتاج بولىدۇ . ۋە پەيغەمبەرلەر ۋە ئەلچىلەر ئۇنى ئاشۇ نەرسىگە باشلايدۇ ھەمدە ئۇنى ئوچۇق كۆرسىتىپ قويىدۇ .

6- ئىنسان ئۆز تەبىئىتى بىلەن ئارلىشىپ ياشايدۇ . باشقىلاربىلەن يېغىلىش ۋە باردى-كەلدى قىلىشلاردا كىشىلەرنى ئادىل ، باراۋەر بولۇشقا يېتەكلەيدىغان قانۇنلار بولۇشى كېرەك . بولمىغاندا قالايمىقان قانۇنلار بىسىۋالىدۇ . بۇ يېتەكلىگۈچى قانۇن بارلىق ھەق-ھوقۇقى بارلارنىڭ ھەق-ھوقۇقىنى ھەرقانداق ئۇسۇلدا دەپسەندە قىلماسىتىن ۋە ئاشۇرۇۋەتمەستىن قوغدىشى كېرەك . پەيغەمبەرلەر ۋە ئەلچىلەردىن باشقا ھېچكىم نۇكەممەل بىر قانۇننى تۈزۈپ چىقالمايدۇ .

7- ئىنسان ئۇنىڭغا بىخەتەرلىك ، روھى خاتىرجەملىك بېرىدىغان ھەمدە ئۇنى ھەقىقى بەختىنىڭ سەۋەپلىرىگە يېتەكلەيدىغان بىر نەرسىگە مۇھتاج . بۇ بولسا پەيغەمبەرلەر ۋە ئەلچىلەر كىشىلەرنى يېتەكلەيدىغان نەرسە .

[د.مۇھەممەد بىن ئابدۇللاھ بىن سالىھ سەھىيمنىڭ ئىسلامنىڭ ئاساسلىرى ۋە مەنبەلىرى ناملىق كىتابىدىن]